

Бокиа І.А., 1 курс,

Цуба М.В., к.э.н., дацэнт,

УА «Палескі дзяржаўны ўніверсітэт»

Жанчына – гэта цэлы свет. Зямля, маці, любоў, радасць, вернасць, мудрасць, духоўнасць, надзея, адданасць, душа, ласка, пяшчота, святлынь – вось тыя крышталікі чысціні і маральнасці, якія ўвасабляе сабою яе Вялікасць Жанчына. Многае можна сказаць аб ёй, аднак цяжка бывае зразумець, што ў яе на душы. Але варта паспрабаваць разабрацца ў гэтым (на прыкладзе жыцця самой паэтки).

Шчасце жанчыны... У чым яно заключаецца? Цікавае і складанае гэта пытанне. Адказ на яго шукала і Яўгенія Янішчыц.

Самай яркай, непаўторнай старонкай, не параўнальнай ні з чым, з'яўляецца любоўная лірыка Яўгеніі Янішчыц.

...Ты пакліч мяне. Пазаві.
 Сто дарог за маімі плячыма.
 Пачынаецца ўсё з любві,
 А інакш і жыць немагчыма.
 Ты пакліч мяне. Пазаві...

Сапраўды, пачынаецца ўсё з любві. А што казаць, калі жанчына яшчэ і паэтка?.. Яўгенія Янішчыц – мяккая, лагодная, сціплая вясковая дзяўчына – жыве ў прадчуванні свайго шчасця. Аднак у шчырых летуценнях душы яна ўсё ж не адрываецца ад зямлі. А юнацтва адкрывае шырокія прасторы для спасціжэння патрэб сэрца, якое кахае. Ці суджана лёсам гэтаму збыццю?

Цяпер глыбіня спасціжэння гераіняй сваіх унутраных імпульсаў, душэўных перажыванняў знаходзіцца ў прамой залежнасці ад характару адносінаў з любым чалавекам.

І тое, што ён неспазнаны ёю, некаханы, выклікае ў жанчыны адчуванне сваёй недастатковасці ў каханні, калі «мы быццам два берагі».

Аднак гераіня Я. Янішчыц у поўнай меры адчула рэальнасць жаночага шчасця з яго радасцямі і смуткам, аддала Яму ўсю сябе. Жанчына лічыла каханага «самым» – «Ты самы лепшы быў / З усіх, як ёсць, на свеце...».

Ва ўяўленнях і наяве жанчыны Ён паўстае рыцарам, Мужчынам ва ўсіх адносінах, усе астатнія – «другія». Праз самаўнушэнне – «ты самы лепшы» – не магла прадбачыць зменаў у ім. Ён стаў першым каханнем гераіні, першым яе мужчынам, першым чалавекам, які зразумеў яе і прыняў такой, якая яна ёсць, чалавекам, які прышоў з яе мараў і фантазій, – усё гэта нарадзіла любоўную слепату.

Як бачым, у яе жаночым лёсе праяўляецца нязменная залежнасць ад таго, каго калісьці кахала і хто асудзіў яе на адзіноту.

Адзінота – расплата за звышшчасце, за высокае святло адносінаў, трэба заплаціць за гэтае свята кахання, таму гераіня змірылася з лёсам ахвяры. Значыць, не суджана было лёсам, Богам застацца адным цэлым назаўжды.

Але яна не жадае збавення ад сваіх пакут, не жадае позняй лепшай любові («Прыходзіць позна лепшая любоў, / Як за пакуты горкія адплата»).

Сілу пачуцця, адданасць сэрца, якое кахае, нераскрытыя таямніцы душы Жанчыны нельга вымераць устаноўленымі велічынямі, катэгорыямі. Яны спасцігаюцца такім жа адкрытым, даверлівым сэрцам.

Любоўнай лірыцы Яўгеніі Янішчыц характэрна жаночкасць, жаночкасць у вышэйшым разуменні сэнсу гэтага слова. Жаночкасць тонкая, пяшчотная, адчувальная і рамантычная.

Ужо ад першай кнігі «Снежныя грамніцы» павеяла жаночкасцю, суладдзем, ласкай і пяшчотай:

Прыедзь у край мой ціхі,
 Тут продкаў галасы,
 Тут белья бусліхі
 І мудрыя лясы.

Жыццё было літасцівым да яе. Сярод шматлікіх праяў, адбіткаў вялікага і жорсткага свету, вылучаецца вобраз самой паэтэсы – як мадонны – з дзіцём на руках.

Сыноч і маці – зерне і ралля.

Сыноч і маці – мудрая ікона.

Жанчына (Я. Янішчыц) жыве адна. Жанчына гадуе дзіця. Жанчыне адной цяжка. А калі жанчына яшчэ і зусім маладая... Ёй цяжэй непараўнальна! І адзінае яе выратаванне – сыноч і вершы.

Аднымі агульнымі трывогамі і радасцямі жывуць сын і маці. Навуку гэтую засвоіла яна ад маці – Марыі Андрэеўны.

Вобраз маці не мінуў у сваёй творчасці ні адзін значны пісьменнік ці паэт. Гэты вобраз авеяны самай высокай паэзіяй. Ён называецца кароткім, але вельмі значным і дарагім для чалавека словам – Маці. Таму шчасце жанчыны – у мацярынстве.

Вось які бывае розны жыццёвы лёс жанчыны. Час жанчыны – гэта мінулае, цяперашняе, будучае. Яна – гэта Дабрыня! Зло можна перамагчы Дабрынёй! Гора можна аблегчыць Дабрынёй! Менавіта таму, жанчына – гэта анёл, які робіць жыццё сапраўдным.